Evaluatierapport DDO en Jaarwisseling

2025 - 2026

Gemeente Amsterdam

Stadsgebied Weesp

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting
2. Inleiding en context
3. Doelstellingen en evaluatiemethode
4. Voorbereidingen
5. Terugblik op de Donkere Dagen periode (DDO)
6. Mediabeeld
7. Algemeen beeld jaarwisseling
8. Analyse Hotspots
9. Samenwerking
10. Conclusies
11. Aanbevelingen

1. Managementsamenvatting

De evaluatie van het Donkere Dagen Offensief (DDO) en de jaarwisseling 2025-2026 in stadsgebied Weesp schetst een beeld van een succesvolle veiligheidsaanpak. Waar voorgaande jaren er sprake was van openbare ordeverstoringen en een gevoel van machteloosheid en onveiligheid(sgevoelens) onder bewoners en ondernemers, laat deze jaarwisseling zien dat een nadruk op preventie, repressie en bewonersparticipatie effectief is geweest. Volgens de gezamenlijke veiligheidspartners was het algemene beeld "relatief rustig en beheersbaar". De focus op de Meidoornflat wierp ook haar vruchten af; door het organiseren van sociale activiteiten en het inzetten van buurtouders.

In de aanloop naar de jaarwisseling boekten de politie een cruciaal resultaat met de inbeslagname van ruim elfhonderd kilo illegaal vuurwerk aan de Papelaan. De politie omschrijft dit als een historisch resultaat dat de vuurkracht op straat drastisch heeft beperkt en potentiële zware ongevallen of ernstige structurele schade aan woningen heeft voorkomen. Desalniettemin bleven er incidenten met veiligheidsrisico’s die de grenzen van de huidige aanpak typeren. Terwijl de rust in de primaire hotspots grotendeels bewaard bleef, werd een verschuiving van de overlast geconstateerd naar gebieden die voorheen als minder risicovol werden beschouwd. Zo is er in Aetsveld en het centrum overlast geweest van vuurwerk en baldadigheid, wat kan duiden op een waterbedeffect dat vraagt om flexibele inzet van handhavingscapaciteit in de toekomst. De nacht werd bovendien ontsierd door autobranden en agressie tegen private beveiligers in Hogewey.

2. Inleiding en context

Het Donkere Dagen Offensief 2025-2026 werd uitgevoerd tegen de achtergrond van een onrustige verleden. De jaarwisselingen in Weesp werden in voorgaande jaren geassocieerd met onbeheersbare groepen jongeren, ernstige vernielingen aan straatmeubilair, explosies en brandstichting en een grimmige sfeer die door bewoners herhaaldelijk als "oorlogstaferelen" werden omschreven. Deze incidenten tastten niet alleen het veiligheidsgevoel aan, maar zorgden ook voor een groeiende kloof tussen de jeugd, omwonenden en de lokale overheid. Om deze negatieve spiraal te doorbreken, heeft het stadsgebied Weesp dit jaar gehandeld vanuit een versterkte integrale structuur met een uitgebreide maatregelenmatrix. Hierbij werkten de politie, de Brandweer, Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR), Jeugd en Jongerenwerk, Versa Welzijn en private beveiligingsorganisaties nauw samen.

De context van dit jaar werd gekenmerkt door een hoge ambitie van de samenwerkende veiligheidspartners en op het gebied van bewonersparticipatie. Het doel was niet alleen om incidenten op het moment zelf te onderdrukken door middel van repressie, maar om de voedingsbodem voor onrust weg te nemen door het eigenaarschap van de publieke ruimte terug te geven aan de buurt. De inzet was specifiek gericht op het creëren van een omgeving waarin sociale controle de norm is en baldadigheid niet langer anoniem kan plaatsvinden. Dit rapport biedt een analyse van deze multidisciplinaire inzet, waarbij de operationele input van alle partners is verwerkt om een concreet beeld te geven.

3. Doelstellingen en evaluatiemethode

De hoofddoelstelling was het waarborgen van de veiligheid van burgers, ondernemers en hulpverleners door een combinatie van zichtbaarheid, informatie gestuurd optreden en preventieve buurtinterventie. De aanpak rustte op de pijlers van een uitgebreide maatregelenmatrix die zowel korte- als lange termijn acties bevatte met preventieve en repressieve maatregelen. Belangrijke elementen hierin waren de vroege aanwijzing van een Veiligheidsrisicogebied (VRG) voor preventief fouilleren, de strategische inzet van mobiel cameratoezicht, en de actieve ondersteuning van sociale initiatieven zoals het buurtfeest bij de Meidoornflat en inhuur van particuliere beveiligers.

De evaluatie is gebaseerd op een kwalitatief onderzoek waarbij alle betrokken partners standaard evaluatievragen hebben beantwoord. Er is specifiek gezocht naar de duiding achter de incidentcijfers: waarom werkten bepaalde maatregelen wel en andere niet? De partners hebben scores toegekend aan de onderlinge samenwerking en de effectiviteit van de ingezette middelen, variërend van de Buurt Bakfiets tot de DDO-structuur. Dit heeft geresulteerd in veel informatie aan praktijkervaringen die in dit rapport zijn verwerkt. De getrokken lessen vormen de basis voor de strategische adviezen richting het Dagelijks Bestuur, met als doel de veiligheidsaanpak voor 2026-2027 verder te ontwikkelen.

4. Voorbereidingen

De relatief rustige jaarwisseling van dit jaar is geen toeval, maar het resultaat van een intensief en langdurig voorbereidingstraject dat reeds in januari 2025 startte. Het Stadsgebied Weesp stelde vast dat een aanpak enkel mogelijk was door bewoners vanaf het begin bij het proces te betrekken. De hoge ambitie op participatie vertaalde zich in een reeks strategische bijeenkomsten met verschillende doelgroepen:

- Buurtbijeenkomst (22 januari 2025): Kort na de onrustige jaarwisseling van 2024 werd een bijeenkomst georganiseerd om de ervaringen van bewoners op te halen. Het doel was om frustraties te kanaliseren en samen te kijken naar oplossingen.
- Bondgenotenoverleg (15 mei 2025): In dit overleg werden de eerste lijnen voor het nieuwe Plan van Aanpak uitgezet met de politie, Brandweer en THOR. Het doel was om de strategische doelstellingen van de verschillende partners te implementeren en de noodzaak voor een integraal participatietraject vast te leggen.
- Interactieve sessie DDO (25 juni 2025): Tijdens deze sessie werd gebrainstormd met ketenpartners, bestuurscommissieleden en bewonersafvaardiging over nieuwe, minder repressieve interventies. Hier ontstond het idee voor de Buurt Bakfiets als mobiel aanspreekpunt en werd besloten om de sleutelfiguren/buurtouders en ondernemers actief te gaan benaderen.
- Bijeenkomst Bewoners Meidoornflat (4 september 2025): Dit was een cruciale sessie waarbij direct met de bewoners van de meest problematische hotspot werd gesproken. Het doel was om

eigenaarschap te stimuleren. Hieruit kwam de bereidheid van sleutelfiguren naar voren om zelf een rol te spelen in de sociale controle.

- Bijeenkomst Versa: Buurtfeest Meidoornflat (16 december 2025): In de laatste fase voor de jaarwisseling vond een finale afstemming plaats over de praktische invulling van het buurtfeest. Hoewel de politie aanvankelijk zorgen uitte over de beheersbaarheid op zo'n hoog-risico moment in het Veiligheidsrisicogebied, overheerste de wens om de negatieve spiraal in de wijk te doorbreken.

Dit participatietraject zorgde ervoor dat er bij de start van de Donkere Dagen een breed gedragen netwerk van bewoners en professionals klaarstond. De communicatiebrieven die in november naar bewoners en ondernemers werden gestuurd, waren hierdoor niet langer mededelingen, maar een bevestiging van eerder gemaakte afspraken. Het effect van dit traject was het creëren van een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid, wat uiteindelijk doorslaggevend bleek voor de rust in de wijk.

5. Terugblik op de Donkere Dagen periode (DDO)

De weken voorafgaand aan de jaarwisseling, de zogenaamde DDO-fase, stonden volledig in het teken van het opbouwen van een sterke informatiepositie en het uitoefenen van preventieve druk op bekende overlastgevers. De politie en THOR waren intensief aanwezig in de wijken, wat essentieel bleek voor het vroegtijdig signaleren van onveilige situaties. De inbeslagname van de enorme partij illegaal vuurwerk aan de Papelaan op 29 december was hierin het absolute hoogtepunt. Deze actie was het resultaat van gerichte politie-opsporing. De politie merkt hierover op dat deze vroege successen de toon hebben gezet voor de rest van de periode. De impact van deze vondst op de buurt was enorm; omliggende woningen moesten tijdelijk worden ontruimd terwijl de EODD het materiaal veiligstelde, wat de ernst van de situatie onderstreepte.

Parallel aan de repressieve acties werd de Buurt Bakfiets ingezet als mobiel en laagdrempelig ontmoetingspunt bij het winkelcentrum in Hogewey. Volgens THOR hielp dit instrument om laagdrempelig in contact te komen met bewoners en preventietips te delen over bijvoorbeeld inbraakpreventie en brandveiligheid. De aanwezigheid van hulpverleners bij de bakfiets bood bewoners de kans om hun zorgen te uiten, wat hielp om de spanning in de buurt te verminderen. In deze fase werden bovendien vijf jongeren naar Halt verwezen voor vuurwerk gerelateerde overtredingen.

Echter, de evaluatie wijst uit dat deze focus op de bekende hotspots ook leidde tot een verschuiving van de problematiek. Terwijl de primaire hotspots rustiger leken door de constante surveillance, verplaatste de vuurwerkoverlast zich deels naar locaties zoals Aetsveld, Zuid en het centrum.

De samenwerking in deze voorbereidende fase werd desondanks zeer hoog gewaardeerd, mede door de verbeterde informatiepositie die de politie verkreeg door het tactische informatie en de strakke coördinatie vanuit de SGBO-structuur en inzet van THOR, beveiligers, buurtvaders en jongerenwerkers.

6. Mediabeeld

Het mediabeeld van de jaarwisseling in Weesp werd gekenmerkt door een verschuiving in focus gedurende de periode. In de dagen voorafgaand aan Oud en Nieuw werd de berichtgeving gedomineerd door de grootschalige vuurwerkvondst aan de Papelaan. Lokale en landelijke media, waaronder het *Weespernieuws* en *Hart van Nederland*, berichtten uitgebreid over de ontruiming van tientallen woningen. Kopberichten zoals *"Woningen ontruimd na vondst van 1100 kilo vuurwerk"* zorgden voor een tijdelijke piek in onrust onder de bevolking, waarbij omwonenden hun angst uitten over de mogelijke gevolgen als het vuurwerk per ongeluk tot ontploffing was gekomen. De snelle arrestatie van de bewoner en de professionele inzet van de politie, EODD en opvang door de gemeente werden echter positief ontvangen en versterkten het vertrouwen in de politie en gemeente.

Na de jaarwisseling verschoof het mediabeeld naar een veel positievere toon. Het Weespernieuws kopte over het succes van het buurtinitiatief en de gemoedelijke sfeer tijdens de centrale vuurwerkshow op de Vecht. In de verslaglegging werd expliciet stilgestaan bij het contrast met voorgaande jaren; de term "oorlogstaferelen" maakte plaats voor termen als "beheersbaar" en "feestelijk". Op sociale media was de waardering voor de vuurwerkshow groot, waarbij bewoners aangaven dat dit alternatief voor velen de behoefte om zelf vuurwerk af te steken had weggenomen.

Toch was er ook een onderstroom merkbaar in de online reacties van bewoners uit Hogewey, Zuid/Centrum en Aetsveld. Terwijl de officiële kanalen spraken over een rustig verloop, deelden individuele bewoners beelden van de autobrand en klaagden zij over de harde knallen in de late uurtjes. Bewoners meldden veel vuurwerkoverlast, die begon in augustus en tot in januari doorging. Het mediabeeld reflecteert hiermee de conclusie van de veiligheidspartners: een succesvol algemeen verloop, maar met pijnpunten van de autobranden .

7. Algemeen beeld jaarwisseling

De nacht van de jaarwisseling kende een diverse verloop met contrasten tussen de verschillende wijken. In de binnenstad werd de sfeer bepaald door de professionele vuurwerkshow aan de Vecht. Dit werd omschreven als een groot succes met een positieve aanzuigende werking op het publiek. Door een gecentraliseerd en feestelijk alternatief te bieden.

In contrast hiermee stond de situatie in Hogewey. Hoewel er geen sprake was van rellen, bleef de sfeer op diverse momenten gespannen. Een groep van circa veertig jongeren verzamelde zich herhaaldelijk bij het winkelcentrum en richtte de agressie zich met name specifiek op de private beveiligers. Deze medewerkers werden bekogeld met Romeinse kaarsen en zwaar knalvuurwerk. De politie onderkent hierbij de complexiteit in het beveiligen tijdens de jaarwisseling en benadrukt dat er jaarlijks kritisch gekeken moet blijven worden naar de vorm en risico’s van beveiliging. De inzet van politie-eenheden

was hier noodzakelijk om groepen te verspreiden en door middel van (identiteits)controles de rust te herstellen.

De Boternessestraat werd getroffen door autobranden. De brandweer rapporteerde dat de schade aan de voertuigen totaal. Ook is er een kunststof container die bij de Wintertuin tegen de gevel aan stond en door brand onherstelbaar beschadigd geraakt. In Aetsveld, bij schoolplein Wisperweide, was de vuurwerkoverlast dusdanig dat de politie met meerdere eenheden moest ingrijpen. De overlastgevers maakten hierbij gebruik van de vele vluchtwegen op het terrein.

De operationele inzet van middelen in het Veiligheidsrisicogebied (VRG) werd als effectief beoordeeld; er werden 32 personen preventief gefouilleerd. Volgens de politie had dit een duidelijke preventieve werking; het haalt de spanning uit een groep omdat men weet dat de kans op controle reëel is. De Brandweer rapporteerde dat de vooraf besproken motorkap overleggen essentieel waren voor de tactische afstemming op straat.

8. Analyse van de Hotspots

Het meest in het oog springende succes van deze jaarwisseling was de transformatie rond de Meidoornflat. Waar dit gebied in voorgaande jaren nog het centrum van de onrust was, zorgde een doelgericht buurtinitiatief voor een ommekeer. Onder leiding van diverse bewoners in samenwerking met de gemeente werd een buurtfeest georganiseerd dat de sociale dynamiek veranderde. Het Team Veiligheid stelt dat dit initiatief heeft aangetoond dat het bieden van een positief alternatief en het doorbreken van de anonimiteit essentieel zijn.

De inzet van acht buurtvaders in herkenbare hesjes bleek hierbij de doorslaggevende factor. Zij kenden de jongeren bij naam en konden hen aanspreken. De wijkagent gaf achteraf aan dat de eigen verantwoordelijkheid van de bewoners de doorslag heeft gegeven; de jongeren voelden de sociale druk vanuit hun eigen gemeenschap om de boel niet te verpesten. Dit succes staat in schril contrast met winkelcentrum Hogewey, waar de confrontatie met de beveiliging juist werd opgezocht. De politie benadrukt dat de voorkeur voor de toekomst uitgaat naar het vroegtijdig en actief aanspreken van jongeren door vertrouwde figuren waar dit veilig kan.

9. Samenwerking

De integrale samenwerking tussen de diverse partners werd gewaardeerd met een gemiddelde score van 4,5 op 5 (5 = hoogste score). De gezamenlijke briefing om 21:00 uur in de brandweerkazerne werd door THOR omschreven als een essentieel moment voor het creëren van een gedeeld situationeel beeld. Een waardevolle suggestie voor verbetering kwam van THOR met betrekking tot de lokale vrijwilligers: "Ik heb dit jaar weinig teruggelezen over de Weesperbuurtwacht. Wellicht kan er volgend jaar meer

aandacht worden gegeven aan de signalerende rol van de Weesperbuurtwacht".

10. Conclusies

De integrale veiligheidsaanpak van 2025-2026 was succesvol en leidde tot een beheersbare jaarwisseling. Het succes is o.a. ook toe te schrijven aan de vroege inbeslagname van zwaar illegaal vuurwerk, effectieve handhavingsstrategie van politie en THOR en de participatietraject en waar buurtvaders de sociale controle beheersten. Ook de centrale vuurwerkshow bleek een effectief middel.

Keerzijde van dit succes is een zichtbaar waterbedeffect, waarbij overlast verschoof naar wijken als Aetsveld en het centrum. Daarnaast bleef de situatie in Hogewey op diverse momenten gespannen en vormden private beveiligers een specifiek doelwit voor agressie. Hoewel de nieuwe strategie een positieve trendbreuk laat zien, blijven deze verplaatsing van overlast en de kwetsbaarheid van beveiligers en hulpverleners belangrijke aandachtspunten voor de toekomst.

11. Aanbevelingen

1. Buurtparticipatie: Alle sleutelfiguren/buurtvaders uit de buurt actiever betrekken bij de preventie op straat.
2. Afval: Schoonmaak/inzameling van grofvuil en brandbare materialen op verzoek van de brandweer uiterlijk op 30 december voltooien. Brandweeradvies: geen afvalinzameling op nieuwjaarsdag om extra aanbod op straat te voorkomen.
3. Flexibele Inzet capaciteit: meer rekening houden met een eventuele waterbedeffect. Dit betekent minder statische bewaking op hotspots en meer mobiele surveillance.
4. Private Beveiliging: Evalueer de rol van private beveiliging bij winkelcentra. Gezien de agressie in Hogewey dient onderzocht te worden of het afsluiten van winkelpuien met rolhekken deze taken kan vervangen of dat een combinatie van extra THOR-capaciteit en de inzet van jongerenwerkers/buurtvaders dit kan oplossen
5. Weesperbuurtwacht: De Buurtwacht actiever betrekken tijdens de DDO.
6. Vuurwerkshow: Behoud de centrale vuurwerkshow aangezien dit de behoefte aan illegale vuurwerkgebruik vermindert.
7. Buurt Bakfiets: Gebruik de bakfiets niet alleen voor preventietips, maar ook als mobiel meldpunt tijdens de DDO-periode.